

Veiligheid en verantwoordelijkheid bij de Groene Maatschappelijke Stage

- Voor de 16- en 17-jarigen zijn gezien hun al ruimere mogelijkheden geen aanpassingen gemaakt. Deze groep mag al iets zelfstandiger werken. Bijvoorbeeld: in de omgeving van machines, bezoekers monitoren of aanspreken, kassawerk.

Leerlingen van alle leeftijden zijn onervaren en willen uitdagingen aangaan tijdens hun Groene MaS. Alle werkzaamheden met machines zijn daarom niet geschikt. Ook andere risicovolle werkzaamheden of omstandigheden kunnen beter vermeden worden, zoals: werk op hoogte, met en rondom vee, langs drukke wegen, gebruik slaggereedschap, onderhoud aan (recreatie) voorzieningen met elektrisch gereedschap. Zwaar til-, duw- en trekwerk moet ook vermeden worden. Kinderen t/m 15 jaar mogen bijvoorbeeld niet meer dan 10 kg tillen.

Het overschrijden van de wettelijke werktijdenduur tijdens de Groene MaS zal in de praktijk weinig voorkomen. De stageduur van 30 uur past meestal goed binnen de ingeroosterde schooltijden. Echter, na of voor de reguliere lessen op een schooldag mogen de kinderen maar 2 uur stage-activiteiten in het terrein uitvoeren. Op vrije dagen mogen de 13- en 14-jarigen maximaal 7 uur en de 15-jarigen maximaal 8 uur werkzaamheden voor hun Groene MaS verrichten.

Deze brochure is mede tot stand gekomen door een financiële bijdrage van Colland Arbeidsmarktbeleid.

Postbus 65
3970 AB Driebergen
telefoon: 030 -69 30 130
fax: 030-69 33 621
e-mail: algemeen@bosschap.nl
www.bosschap.nl

Het Bosschap is een ontmoetingsplek voor iedereen die is betrokken bij bos- en natuurbeheer in Nederland. Het Bosschap zet zich in voor goede randvoorwaarden voor dit beheer, voor het verzekeren van een veilig en professioneel werkklimaat voor werknemers in bos en natuur, en voor een gezonde bedrijfseconomische basis voor bedrijven in de sector.

Een uitgave van het Bosschap, bedrijfschap voor bos en natuur
Vormgeving: HolwerdaDeWit, Den Haag
Samenstelling en redactie: het Bosschap
Foto's: HolwerdaDeWit, Dies Goorman, het Bosschap
© Het Bosschap, 2013

In het kader van de Groene Maatschappelijke Stage (MaS) zijn jongeren regelmatig in bos- en natuurterreinen actief. Zij maken hierdoor kennis met het vrijwilligerswerk en met de werkzaamheden van de bos- en natuursector. Maar wat betekent dit voor de aanpak van hun veiligheid tijdens de MaS en wie is daarvoor verantwoordelijk? 'Polman Arbo & Veiligheid Buitenruimte' heeft dit in opdracht van de Commissie Arbeidsomstandigheden van het Bosschap in een rapport uitgewerkt. Hieruit zijn in deze brochure de belangrijkste aandachtspunten samengevat.

Kenmerkend voor de groep Groene MaS

Het belangrijkste kenmerk van deze groep is dat zij vanuit het voortgezet onderwijs verplicht zijn een Maatschappelijke Stage uit te voeren bij een organisatie zonder winst-oogmerk. Dit is vanaf het schooljaar 2011-2012 verplicht gesteld, deze verplichting eindigt met ingang van het schooljaar van 2015-2016.

In het kader van de uit te voeren werkzaamheden is de leeftijdsindeling voor de meeste werkzaamheden voor de Groene MaS als volgt:

- 13, 14 en 15 jaar
- 16 en 17 jaar

Leerlingen van 12 jaar oud kunnen ook de Groene Maatschappelijke Stage verrichten. Alleen mag dit niet buiten hun onderwijsinstelling uitgevoerd worden. Zij mogen dus geen activiteiten of werkzaamheden in het kader van de Groene MaS in bos- en natuurterreinen uitvoeren.

Meer kenmerkend voor de Groene Maatschappelijke Stage zijn:

- De stage is minimaal 30 uur, dus van relatief korte duur.
- De uitvoerende activiteiten in het terrein zijn vaak eenvoudig van aard. De aansturing kan door een vrijwilligersorganisatie gedaan worden, maar zal veel vaker door de terreinbeherende organisatie gebeuren. Dat geldt dan ook voor de gezagsverhouding tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
- De stage hoeft niet noodzakelijk uit uitvoerende werkzaamheden te bestaan. Het kunnen ook informatieve projecten zijn.
- Voor 13- en 14-jarigen zijn de voorschriften voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden en werktijden iets minder streng dan die uit de reguliere wetgeving, die geldt voor de werkzaamheden van kinderen bij het vrijwilligerswerk.

De Verantwoordelijkheden

De Groene Maatschappelijke Stage wordt als 'werk' gezien. Dus is de daarvoor geldende wet- en regelgeving van toepassing. Naast het Burgerlijk Wetboek zijn ook de Arbowetgeving en, gezien de leeftijd van de leerlingen, ook 'De nadere regeling kinderarbeid' van toepassing. De stagebieder (b.v. een terreinbeherende of vrijwilligersorganisatie) stuurt de werkzaamheden aan en is dus de werkgever. Daarmee is hij verantwoordelijk voor de veiligheid van de leerlingen op de werkplek. Dus ook voor het toepassen van de wettelijk vastgestelde werktijden en werkzaamheden die voor de diverse leeftijdscategorieën gelden. Ook mag hij 12-jarige leerlingen niet laten deelnemen aan de stage-activiteiten.

De school die de leerlingen uitzendt is voor de stage-inhoud verantwoordelijk. Daaronder valt o.a. dat de inhoud moet voldoen aan de doelstelling van de MaS, de stagetijdsduur, het volbrengen en het inroosteren van de leerlingen. Ook zal de school een stage-overeenkomst moeten opstellen, deze laten tekenen door de stagebieder en de ouders. Zorg dragen voor de juiste MaS aansprakelijkheidsverzekering behoort daar ook bij.

Organisatorische aandachtspunten en inspanningsverplichtingen

Het is noodzakelijk goed inzicht te hebben in de werkzaamheden die de leerlingen van de Groene MaS gaan uitvoeren. Daardoor zijn de gevaren die zich daarbij voordoen bekend en kunnen de veiligheidsmaatregelen genomen worden waardoor de risico's beheersbaar en dus acceptabel zijn. Met deze inspanningsverplichting wordt voor een belangrijk deel aan de invulling van de verantwoordelijkheid voldaan. De onderstaande onderwerpen zijn als aandachtspunt daarbij belangrijk.

Aandachtspunt	Toelichting
1. Inventarisatie van de werkzaamheden	Kies geschikte werkzaamheden die in aanmerking kunnen komen voor de Groene MaS. Denk daarbij o.a. aan de leeftijdsindeling van de leerlingen.
2. Inventarisatie van de omstandigheden	Maak de omstandigheden inzichtelijk die van invloed zijn op de veiligheid, zoals: taluds, infectiegevaaren, op of langs de weg, vee.
3. Risico's aanpakken	Maak de risico's inzichtelijk, beoordeel ze en geef de veiligheidsmaatregelen aan.
4. Werkplan	Maak een overzicht waarin o.a. de specifieke veiligheidsmaatregelen, locatiegegevens en instructies opgenomen zijn. Neem dit mee bij de uitvoering van het werk.
5. Competentie eigen medewerkers	De interne medewerkers moeten over voldoende inzicht en kennis beschikken m.b.t. het aansturen van de leerlingen in het veld.
6. Toezicht	Zorg dat er voldoende toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden aanwezig is.
7. Verzekeringen	De school heeft een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Bekijk of de eigen bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering ook voor de stagiairs van toepassing is.

Werkzaamheden die de leerlingen mogen uitvoeren

De veiligheid, de leeftijd en de werktijden zijn belangrijke aandachtspunten bij de toegestane werkzaamheden voor de leerlingen van de Groene MaS. De 'Nadere regeling kinderarbeid' is voor de MaS enigszins aangepast. Dit betekent onder andere:

- 12-jarige leerlingen mogen alleen binnen hun schoolomgeving de MaS volbrengen.

- 13-, 14- en 15-jarigen mogen werkzaamheden verrichten waarvan de veiligheid- en gezondheidsrisico's acceptabel zijn. Bijvoorbeeld: met handgereedschap eenvoudig zaag- of grondwerk uitvoeren, opruimen van takken of zwerfafval, rasteronderhoud, planten van bomen. Toezicht in de nabijheid is hierbij voldoende.
- 13-, 14- en 15-jarigen mogen, met toestemming van hun ouders, op zondag werken.

